

Vaksinacija protiv COVID-19

8. januar 2021

Zašto se vakcinisati?

COVID-19 je novi virus koji inficira ljude. Stoga nemamo imunitet da nas zaštiti od toga da postanemo zaraženi i bolesni, a bolest se može posljedično proširiti kao epidemija.

Samo mali dio stanovništva Danske je imao COVID-19, no ne znamo sa sigurnošću da li su oni koji su bili zaraženi u potpunosti zaštićeni od ponovnog inficiranja kasnije.

Svako može biti zaražen sa COVID-19. Neke zaražene osobe postanu ozbiljno bolesne i mogu umrijeti od te bolesti.

Danska zdravstvena uprava preporučuje vakcinisanje protiv COVID-19 jer vas štiti od toga da se zarazite i razbolite od COVID-19.

Vakcina je besplatna, a dobrovoljno je da li ćete prihvatiti ponudu za vakcinisanje.

Kome se nudi vakcinacija?

Cilj nam je da se vakciniše svako u Danskoj, za koga su vakcine odobrene. Međutim, ne nudimo vakcinisanje djeci mlađoj od 16 godina ili trudnicama ili dojiljama jer vakcine nisu testirane na tim grupama.

U vrijeme kada primimo samo ograničene količine vakcine, vakcinacija će biti ponuđena po redosljedu prioriteta, utvrđenom prema procjeni zasnovanoj na dokazima od strane Danske zdravstvene ustanove. U početku će stanovnicima starijih domova, osoblju u zdravstvu i ustanovama za njegu starijih osoba, te starijim osobama s višim rizikom zbog teške bolesti od COVID-19 biti ponudeno vakcinisanje protiv te bolesti. Kada dobijemo još vakcina, postepeno ćemo proširiti ponudu za sve starije osobe koje imaju više od 65 godina. Kasnije, nakon što su sve starije osobe, kao i druge osobe koje su pod višim rizikom, primile ponudu, a kada dobijemo još vakcina, ponudu ćemo proširiti na svakoga između 16 i 64 godine starosti.

Bit ćete obaviješteni putem vašeg e-Boksa kada na vas dođe red da budete vakcinisani. Ako ste izuzeti od primanja digitalne pošte (Digital Post), pismo ćete dobiti poštom. Nakon što ste obaviješteni, morate otići u www.vacciner.dk (na engleskom) i rezervirati vrijeme za vakcinisanje.

Koja vakcina će vam biti ponuđena?

Postoje dvije vakcine protiv COVID-19 koje su odobrene za upotrebu u Danskoj. Jedna od vakcina se naziva Comirnaty® i razvila ju je njemačka kompanija BioNTech u suradnji s američkom kompanijom Pfizer. Zalihe vakcine Comirnaty® koje primamo u Danskoj proizvode se u tvornicama u Njemačkoj i Belgiji.

Druga vakcina se zove COVID-19 vakcina Moderna® a razvila ju je američka kompanija Moderna. Zalihe vakcine protiv COVID-19 kompanije Moderna® koje primamo u Danskoj proizvode se u tvornicama u Španiji i Švicarskoj. Vakcina protiv COVID-19 kompanije Moderna® je zasnovana na istoj tehnologiji kao Comirnaty® i vakcine su stoga vrlo slične po pitanju učinkovitosti i sigurnosti.

Vakcine Comirnaty® i COVID-19 Moderna® su takozvane RNK vakcine. RNK je signalni agens koji se prirodno javlja u ćelijama ljudskog tijela koji kodira formiranje određenih proteina. RNK vakcine funkcioniraju tako što kodiraju formiranje proteina koji nalikuju površini virusa COVID-19 i tako stimuliraju imunološki sistem tijela da formira zaštitu od zaraze i bolesti. RNK vakcine ne sadrže živi virus a aktivni sastojci u vakcini se brzo razlažu u tijelu nakon što su odradili svoju funkciju. Vakcine Comirnaty® i COVID-19 Moderna® sadrže dodatke koji se, na primjer, koriste za stabiliziranje RNK.

Comirnaty® je odobrena za upotrebu kod osoba iznad 16 godina (osim trudnica ili dojilja) a vakcina protiv COVID-19 kompanije Moderna® odobrena je za upotrebu kod osoba starih od 18 godina (osim trudnica ili dojilja). Razlika između vakcina u smislu odobrene dobne grupe je zbog činjenice da su vakcine testirane na osobama starosne dobi iznad 16, odnosno 18 godina, tim redosljedom.

Možete li odabrati koju ćete vakcinu dobiti?

Budući da dobivamo samo ograničene zalihe vakcina i zato što se cjepiva trebaju čuvati i njima rukovati pod vrlo specifičnim uvjetima, moramo držati distribuciju vakcina pod strogom kontrolom. Svaka doza se računa, a mi ne želimo da upropastimo nijednu vakcinu, zbog čega ne možete izabrati koju vakcinu ćete dobiti. Isto vrijedi i za program vakcinacije u djetinjstvu i druge programe besplatnog vakcinisanja u Danskoj.

Za sada će se sve vakcine protiv COVID-19 koje budu dostavljene u Dansku distribuirati u sklopu ponude besplatnog vakcinisanja, te stoga neće biti moguće kupiti vakcinu na recept.

Ako ponudu ne prihvatite kada primite pismo u svom e-Boksu, nećete izgubiti vaše pravo da kasnije dobijete besplatno vakcinisanje. Međutim, Danska zdravstvena uprava preporučuje da prihvatite ponudu kada je dobijete.

U Danskoj ćemo koristiti samo odobrene i dobro dokumentovane vakcine za koje smo procijenili da su efikasne, sigurne i pogodne za ciljne grupe kojima se nude.

Koliko je vakcina efikasna?

Vakcine Comirnaty® i COVID-19 Moderna® su ispitane u vrlo opsežnim kliničkim studijama u obliku nasumičnih ispitivanja u kojima je polovini učesnika data vakcina, a drugoj polovini je dat placebo (injekcija fiziološke otopine). Izbor je urađen izvlačenjem lotova.

Comirnaty® ima stopu efikasnosti od oko 95% i vakcina protiv COVID-19 kompanije Moderna® od oko 94%. Stopa efikasnosti se izračunava usporedbom broja osoba koje su se zarazile bolešću COVID-19 u grupi za vakcinaciju s brojem osoba koje su se zarazile u placebo grupi.

Vrlo mali broj onih koji su vakcinisani vakcinom Comirnaty® zarazio se bolešću COVID-19. U placebo grupi, međutim, oko 20 puta više ljudi je zaraženo bolešću COVID-19.

Među onima koji su vakcinisani vakcinom protiv COVID-19 kompanije Moderna®, vrlo malo ih se zarazilo bolešću COVID-19 nakon vakcinisanja. U placebo grupi, međutim, oko 16 puta više ljudi se naknadno zarazilo bolešću COVID-19.

To znači da vakcine Comirnaty® i COVID-19 Moderna® imaju stopu efikasnosti od približno 94-95% protiv COVID-19.

Ispitivanja su pokazala da vakcine Comirnaty® i COVID-19 Moderna® imaju istu visoku efikasnost kod starijih osoba i kod osoba sa faktorima rizika.

Da bi se postigla potpuna zaštita od COVID-19, morate biti vakcinisani dva puta. Za Comirnaty®, plan je dati drugu injekciju nakon otprilike 3 sedmice a za vakcinu protiv COVID-19 kompanije Moderna® nakon otprilike 4 sedmice. Međutim, za obje vakcine, druga injekcija može se, u iznimnim slučajevima, dati i do 6 sedmica nakon prve injekcije.

Postoji mnogo dokaza koji govore da većina ljudi postiže neku zaštitu već nekoliko sedmica nakon prve injekcije, ali je puni učinak dokumentiran tek sedam dana nakon druge injekcije ako ste vakcinisani vakcinom Comirnatyjem® a dvije sedmice nakon druge injekcije ako ste vakcinisani vakcinom protiv COVID-19 kompanije Moderna®.

Važno je naglasiti da vam vakcinacija ne daje 100% zaštitu od COVID-19. Dakle, u principu, moguće je da se i dalje zarazite i razbolite od bolesti COVID-19 čak i ako ste u potpunosti vakcinisani, ali to će biti samo u rijetkim slučajevima.

Još nemamo dokaze koliko će dugo trajati zaštita vakcinom. Stoga, ne možemo reći da li će zaštita trajati mnogo godina ili da li ćete možda kasnije morati ponovo biti vakcinisani kako biste ostali zaštićeni.

Još nije ustanovljeno da li vakcine Comirnaty® i COVID-19 Moderna® također sprečavaju vakcinisanu osobu da nosi virus i širi infekciju na druge. Međutim, očekujemo da dobijemo ovu dokumentaciju u dogledno vrijeme.

Kakve nuspojave ima vakcina?

Sve vakcine imaju nuspojave, a to važi i za vakcine Comirnaty® i COVID-19 Moderna®. Generalno, one su blage i prolazne i smatramo da su vakcine Comirnaty® i COVID-19 Moderna® vrlo sigurne i visoko dokumentirane vakcine.

Većina osoba će osjetiti bol na mjestu ubrizgavanja. Ostale uobičajene nuspojave uključuju umor, glavobolju, bol u mišićima i zglobovima, drhtavicu, blagu groznicu kao i crvenilo i oteklinu na mjestu injekcije. To su općenito znakovi da imunološki sistem vašeg tijela reagira kao što bi trebalo reagirati na vakcinu. Ne morate zvati svog liječnika ako osjetite ove poznate i prolazne nuspojave.

U rijetkim slučajevima mogu se pojaviti teške alergijske reakcije, koje mogu biti uzrokovane npr. alergijom na dodatke u vakcini. Ako imate poznatu i tešku alergiju na druge lijekove, molim vas, obavijestite o tome osobu koja će vam ubrizgati injekciju prije nego vas vakciniše. Osoblje za hitne slučajeve će uvijek biti pri ruci da se pozabavi rijetkim alergijskim reakcijama u centrima za vakcinisanje.

Kako se vakcinacija odvija?

Morate stići u centar za vakcinaciju što je moguće bliže vašem terminu i slijediti uputstva. Ne zaboravite ponijeti masku za lice i žuti karton zdravstvenog osiguranja. Osoblje će također nositi zaštitnu opremu. Vakcinacija se uvijek obavlja pod liječničkim nadzorom, ali ćete susresti razne zdravstvene profesionalce.

Vakcina se obično ubrizgava u mišić nadlaktice. Doza vakcine Comirnaty® koja se daje iznosi 0,3 ml vakcine razrijeđene natrijevim hloridom (sterilna fiziološka otopina). Ako ste vakcinisani vakcinom protiv COVID-19 kompanije Moderna®, dobit ćete 0,5 ml vakcine. Čekajte u blizini barem 15 minuta nakon vakcinisanja kako bi vam zdravstveni profesionalci mogli pomoći ako imate alergijsku reakciju.

Može li se vakcinisati bilo ko?

Djeci i mladim osobama koje imaju manje od 16 godina kao i trudnicama ili dojiljama, vakcina neće biti ponuđena. Međutim, u iznimnim slučajevima, na primjer u slučaju teških bolesti, djetetu ili trudnici se može ponuditi vakcinisanje na temelju individualne medicinske procjene.

Žene u rodnoj dobi trebaju biti svjesne da li postoji mogućnost da su zatrudnjele prije vakcinisanja.

Ako imate visoku temperaturu (najmanje 38 stepeni) ili imate akutnu tešku infekciju kao što je upala pluća, vakcinacija se mora odgoditi. Možete biti vakcinisani ako imate samo blagu temperaturu ili infekcije koje nisu ozbiljne kao što je uobičajena prehlada, ali uvijek morate razmotriti mogućnost da li imate COVID-19.

Ako uzimate razrjeđivače krvi, imate premalo trombocita ili imate bolest kao što je hemofilija, imajte na umu da može doći do pojave krvarenja ili modrica nakon ubrizgavanja vakcine u mišić. U normalnim okolnostima, ovo ne bi trebalo da vas spriječi da budete vakcinisani. Ako imate premalo trombocita ili imate bolest kao što je hemofilija, što u drugim okolnostima znači da se injekcije u mišiće ne preporučuju, obično se ne možete vakcinisati osim ako potencijalne koristi jasno ne premašuju rizike od vakcinacije. Ako sumnjate, preporučujemo da pitate svog liječnika.

Efikasnost vakcine može biti niža kod osoba sa imunodeficijencijom ili kod osoba koje primaju imunosupresivno liječenje, ali se te osobe obično mogu vakcinisati.

Ako imate poznatu tešku alergijsku reakciju (anafilaksa) na jedan ili više aktivnih sastojaka u vakcinama Comirnaty® ili COVID-19 Moderna®, kao što su makrogol ili PEG, ili ako ste nakon prve doze imali anafilaktičku epizodu, onda se ne biste trebali vakcinisati.

Mogu li dobiti cjepivo ako imam ili sam imao/la COVID-19?

Ne možete biti vakcinisani dok imate COVID-19, ali možete se vakcinisati ako ste imali COVID-19. Međutim, prije nego se vakcinišete, preporučujemo da sačekate do mjesec dana nakon što više ne budete bolesni.

Ako sumnjate da imate COVID-19 – ili ako ste bliski kontakt nekoga ko ima COVID-19 – preporučujemo da odgodite vakcinaciju dok se ne testirate i test bude negativan. Ako čekate rezultate testa iz bilo kojeg drugog razloga, možete nastaviti s vakcinisanjem.

Općenito ne preporučujemo da se rutinski testirate na COVID-19 prije vakcinacije.

Što trebate učiniti nakon vakcinisanja?

Iako ste vakcinisani, i dalje morate slijediti opće smjernice Danske zdravstvene uprave o tome kako spriječiti infekciju. Vakcine nisu 100% efikasne i još ne znamo da li vakcinacija također sprječava vakcinisanu osobu da nosi virus i na taj način širi infekciju na druge.

Trebate se obratiti liječniku ako osjetite ozbiljne simptome nakon što ste vakcinisani. To mogu biti, na primjer, alergijski simptomi kao što su otežano disanje ili osip na koži. Doktor može procijeniti da li simptomi mogu biti zbog vakcine ili su uzrokovani drugim faktorima i započeti liječenje ako je potrebno.

Doktor je obavezan prijaviti sumnju na nuspojave Danskoj agenciji za lijekove. Možete i sami prijaviti sumnjive neželjene reakcije Danskoj agenciji za lijekove putem www.lmst.dk.

Gdje možete naći odgovore na vaša pitanja?

Najnovije informacije o vakcinaciji protiv COVID-19 uvijek možete pronaći na www.sst.dk/covid-vaccination a više o novom korona virusu i COVID-19 možete pročitati na www.sst.dk/corona.

Ako niste sigurni da li možete dobiti vakcinu, preporučujemo da se obratite svom liječniku.

Ako imate općenito pitanja o vakcinaciji protiv COVID-19, pozovite zajedničku telefonsku liniju danskih vlasti na broj **70 20 02 33**.

Ako imate bilo kakvih pitanja o, na primjer, vašem zakazanom terminu na www.vacciner.dk, morate se obratiti službi za podršku na sundhed.dk na telefon **44 22 20 80** ili putem e-maila: info@sundhed.dk

ZAPAMTITE: Morate biti vakcinisani dva puta

Da bi se postigla potpuna zaštita od COVID-19, morate biti vakcinisani dva puta. Za Cominarty®, plan je dati drugu injekciju nakon otprilike 3 sedmice a za vakcinu protiv COVID-19 kompanije Moderna® nakon otprilike 4 sedmice. Međutim, za obje vakcine, druga injekcija može se, u iznimnim slučajevima, dati i do 6 sedmica nakon prve injekcije.

Ako rezervišete svoje vrijeme za vakcinaciju, bit ćete obaviješteni kada ćete dobiti drugu vakcinaciju.

Ako ste vakcinisani u centru za njegu ili na vašem radnom mjestu, vrijeme druge vakcinacije dogovorit ćete sa osobljem centra za njegu ili vašim poslodavcem.

Moja sljedeća vakcinacija je:

Datum:	Vrijeme:
<input type="text"/>	<input type="text"/>
Naziv vakcine:	
<input type="text"/>	

Važne informacije o novom korona virusu/COVID-19

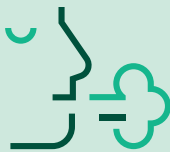
COVID-19 je naziv bolesti uzrokovane infekcijom novim korona virusom.

Infekcija

Da bi se spriječilo širenje infekcije, važno je znati kako se prenosi novi korona virus.

Širenje putem kontakta

Ako neko ko je zaražen novim korona virusom ima salivu ili nazalnu sluz na svojim rukama koji su zaraženi virusom, taj neko može prenijeti infekciju direktno na druge, na primjer rukovanjem s njima. Zaražena osoba također može položiti virus na površine kao što su ručke na vratima prilikom kašljanja/kihanja ili kada dodiruju površine kontaminiranim rukama. Sljedeća osoba koja naiđe i dodirne istu tu površinu onda se može zaraziti kada dodiruje svoj nos, oči ili usta.

Širenje preko kapljica

Zaražena osoba može širiti kapljice koje sadrže virus putem kašljanja ili kihanja. Ove kapljice može udahnuti druga osoba ili mogu sletjeti u oči, nos ili usta druge osobe.

Simptomi

Tipični simptomi bolesti COVID-19:

Suhi kašalj	Bolno grlo
Temperatura	Gubitak osjetila ukusa i mirisa
Teškoće pri disanju	Bol u mišićima

Opće smjernice o tome kako spriječiti infekciju

1. Samoizolirajte se ako imate simptome COVID-19, ako ste testirani pozitivno ili ste bliski kontakt s nekim ko je zaražen novim korona virusom.
2. Često perite ruke ili koristite sredstvo za dezinfekciju ruku.
3. Kašljite ili kišite u svoj rukav.
4. Ne rukujte se, ne grlite i ne ljubite u znak pozdrava.
5. Pobrinite se da temeljito očistite – kako kod kuće tako i na poslu.
6. Održavajte distancu i zamolite druge da budu obzirni.

Ako niste u mogućnosti da se pridržavate jedne od preporuka, pobrinite se da se pridržavate ostalih.